

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Relacje międzykulturowe w antyku
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Filozofii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Filozofii
Kierunek studiów	Komunikacja międzykulturowa
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok/II semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Jadwiga Skrzypek-Faluszczyk

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
II	15	15							3

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie z oceną****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Wiedza z zakresu historii ogólnej nabyta w szkole średniej. Umiejętność pracy z tekstem naukowym z zakresu historii i filozofii kultury. Umiejętność przygotowania i przedstawienia prezentacji multimedialnej.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Uświadomienie studentom roli, jaką odegrała kultura antyczna w kształtowaniu cywilizacji zachodniej.
C2	Przedstawienie przemian, jakim ulegała kultura starożytna od III tysiąclecia p.n.e. do VI w. n.e. – kultury dominujące, konflikty na styku kultur i wzajemne relacje, upadki i narodziny kolejnych cywilizacji.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu znaczenie wiedzy o komunikacji międzykulturowej w antyku i o wpływie kultury antycznej na cywilizację Zachodu.	K_Wo1, K_Wo3, K_Wo4, K_Wo8
EK_02	Absolwent potrafi pracować z różnymi tekstami kultury dotyczącymi tematyki zajęć, formułować problemy, interpretować zjawiska kulturowe i oceniać ich rolę w kształtowaniu procesów cywilizacyjnych, posługiwać się merytorycznymi argumentami w dyskusji, przedstawiać wyniki swoich badań.	K_Uo1, K_Uo2, K_Uo3, K_Uo6, K_Uo9, K_U12
EK_03	Absolwent jest gotów do samodzielnego inicjowania działań na rzecz kultury.	K_Ko4

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne	
Wprowadzenie: Rola kultury antycznej w kształtowaniu kultury zachodniej	1 godz.
Historyczne ramy wykładu i jego tematyka, zasada poszukiwania sensu jako istota greckiej kultury, źródła różnorodności cywilizacji greckiej, „grecki fenomen” w starożytności, trzy okresy cywilizacji greckiej w starożytności, Co zawdzięczamy starożytnym Grekom?	
Kultura starożytnego Egiptu w okresie tzw. Nowego Państwa	2 godz.
Geografia starożytnego Egiptu; władza faraonów; religia; życie obywatela Egiptu; kultura i historia.	
Kultura minojska i mykeńska	2 godz.
Archeologia kultury śródziemnomorskiej; kultura minojska – znaleziska i fakty; kultura mykeńska – Grecja Homerowa.	
Grecja i Persja: konflikt cywilizacyjny	2 godz.
Wojny grecko-perskie jako konflikt cywilizacji; potęga Persji; pierwszy najazd Persji na Grecję: wyprawa Dariusza na Ateny w 490 r. p.n.e.; przygotowania Aten do kolejnego najazdu Persów;	

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Sparta wobec groźby perskiego najazdu; Termopile; bitwa morska pod Salaminą i bitwa lądowa pod Paltejami.	
Wyprawa Aleksandra na Wschód	2 godz.
Motywy i intencje Aleksandra; wychowanie Aleksandra; Filip opanowuje Grecję; przebieg wyprawy na Wschód; dzieło Aleksandra Wielkiego.	
Świat antyczny w epoce rzymskiej	2 godz.
„Świat staje się rzymski”; wzrost potęgi Rzymu; romanizacja starożytnego świata; <i>Pax Romana</i> jako cel rządów Marka Aureliusza; Rzym a kultura grecka.	
Chrześcijaństwo a cywilizacja grecko-rzymska	2 godz.
Narodziny religii chrześcijańskiej; ewolucja postawy chrześcijan wobec kultury pogańskiej; św. Paweł definiuje chrześcijaństwo jako „absurd” i „szaleństwo”; działalność apologetów;	
Spór pogaństwa i chrześcijaństwa w pierwszych wiekach nowej ery: aspekt teologiczno-filozoficzny i społeczno-polityczny	2 godz.
Pogańska krytyka religii chrześcijańskiej (Gajusz Swetoniusz, Galen, Celsus, Porfiriusz); prawo rzymskie wobec religii chrześcijańskiej i przyczyny prześladowania chrześcijan; historia prześladowania chrześcijan w Rzymie; edykt Konstancyjna; Julian Apostata i próba odrodzenia cywilizacji pogańskiej.	

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne	
Historia dyplomacji w starożytności	2 godz.
Prehistoria; starożytny Egipt; Biblia; Asyria; Indie; Chiny	
Dyplomacja w antyku	2 godz.
Epoka homerycka; wojny w świecie greckim; Rzym.	
Ateny i Sparta	4 godz.
Reformy Solona; symmachia spartańska (Związek Peloponeski); religia i kultura; demokracja ateńska a imperializm.	
Przemiany kulturowe w epoce hellenistycznej	4 godz.
Ogólna charakterystyka przemian w religijności Greków; wielokulturowość państw hellenistycznych; Aleksandria jako przykład tygla kulturowego w antyku	
Żydzi w epoce hellenistycznej	3 godz.
Palestyna – warunki geograficzne i ekonomiczne; historia polityczna państwa żydowskiego w epoce hellenistycznej i rzymskiej; religia żydowska w epoce hellenistycznej; hellenizacja judaizmu i kultury żydowskiej.	

3.4 Metody dydaktyczne

WYKŁAD PROBLEMOWY; WYKŁAD Z PREZENTACJĄ MULTIMEDIALNĄ
ANALIZA TEKSTÓW Z DYSKUSJĄ; PRACA W GRUPACH: PREZENTACJE

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	WYKŁAD
EK_02	OBSERWACJA I OCENA INDYWIDUALNEJ AKTYWNOŚCI W TRAKCIE ZAJĘĆ; OCENA PRZYGOTOWANYCH PREZENTACJI	ĆWICZENIA
EK_03	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ ; OBSERWACJA I OCENA INDYWIDUALNEJ AKTYWNOŚCI W TRAKCIE ZAJĘĆ; OCENA PRZYGOTOWANYCH PREZENTACJI	WYKŁAD; ĆWICZENIA

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: warunkiem zaliczenia jest obecność na zajęciach (nieobecności zaliczać można na konsultacjach).

Ćwiczenia: warunkiem zaliczenia jest obecność na zajęciach (nieobecności zaliczać można na konsultacjach); ocena wystawiana jest na podstawie aktywności studenta (udział w dyskusjach, prezentacja). Student może podnieść sobie ocenę na konsultacjach, omawiając dodatkową lekturę.

OCENA BARDZO DOBRA: UMIEJĘTNOŚCI PEŁNEGO ZAPREZENTOWANIA WIEDZY NABYTEJ W RAMACH PRZEDMIOTU (PREZENTACJA I WYJAŚNIENIE); UMIEJĘTNOŚĆ INTERPRETACJI POZNANYCH ZJAWISK KULTUROWYCH; PREZENTACJA MULTIMEDIALNA WYBRANEGO ZAGADNIENIA Z UMIEJĘTNOŚCIĄ ANALIZY ZAWARTYCH W NIEJ TREŚCI HISTORYCZNYCH.

OCENA PLUS DOBRA: UMIEJĘTNOŚCI ZAPREZENTOWANIA WIEDZY NABYTEJ W RAMACH PRZEDMIOTU (REKONSTRUKCJA); UMIEJĘTNOŚĆ INTERPRETACJI POZNANYCH ZJAWISK KULTUROWYCH; PREZENTACJA MULTIMEDIALNA WYBRANEGO ZAGADNIENIA Z UMIEJĘTNOŚCIĄ PODSTAWOWEJ ANALIZY ZAWARTYCH W NIEJ TREŚCI HISTORYCZNYCH.

OCENA DOBRA: UMIEJĘTNOŚCI ZAPREZENTOWANIA WIEDZY NABYTEJ W RAMACH PRZEDMIOTU (REKONSTRUKCJA); UMIEJĘTNOŚĆ INTERPRETACJI POZNANYCH ZJAWISK KULTUROWYCH.

OCENA PLUS DOSTATECZNA: UMIEJĘTNOŚCI ZAPREZENTOWANIA PODSTAWOWEJ WIEDZY NABYTEJ W RAMACH PRZEDMIOTU (REKONSTRUKCJA); UMIEJĘTNOŚĆ PRZYWOŁANIA POZNANYCH ZJAWISK KULTUROWYCH.

OCENA DOSTATECZNA: UMIEJĘTNOŚCI ZAPREZENTOWANIA PODSTAWOWEJ WIEDZY NABYTEJ W RAMACH PRZEDMIOTU (REKONSTRUKCJA); ZNAJOMOŚĆ PODSTAWOWEJ LITERATURY Z ZAKRESU PRZEDMIOTU.

OCENA NIEDOSTATECZNA: NIEDOSTATECZNY POZIOM WIEDZY NABYTEJ W RAMACH PRZEDMIOTU, NIEZNAJOMOŚĆ PODSTAWOWYCH POZYCJI BIBLIOGRAFICZNYCH DOTYCZĄCYCH PRZEDMIOTU.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	20

Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	30
SUMA GODZIN	80
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <p>a/ Wykłady:</p> <p>Auden W.H., <i>Wprowadzenie</i>, [w:] Tegoż, <i>Antologia grecka Historia Starożytnych Greków</i>, red. B. Bravo., M. Węcowski i in., t. I-III, (wybrane fragmenty)</p> <p>DODDS E., <i>POGAŃSTWO I CHRZEŚCIJAŃSTWO W EPOCE NIEPOKOJU</i></p> <p>HAMMOND N.G.L., <i>DZIEJE GRECJI</i>, (WYBRANE FRAGMENTY)</p> <p>HASENFRANTZ</p> <p>MANCHIP WHITE J.E., <i>STAROŻYTNY EGIPT</i>, ROZDZ. I, II, III, VII</p> <p>Świderkówna A., <i>Hellenika. Wizerunek epoki</i> (wybrane fragmenty)</p> <p>b/ Ćwiczenia:</p> <p>ćw. I i II: Frelek R., <i>Najkrótsza historia dyplomacji</i> (rozdz. I i II)</p> <p>ćw. III i IV: Hammond N.G.L., <i>Dzieje Grecji</i> (s. 206-223), <i>Historia Starożytnych Greków</i> (t. II: s. 107-18, 523-9)</p> <p>ćw. V i VI: <i>HISTORIA STAROŻYTNYCH GREKÓW</i> (T. III: s. 642-71), ŚWIDERKÓWNA A., <i>HELLENIKA: ALEKSANDRIA</i></p> <p>ćw. VII: <i>HISTORIA STAROŻYTNYCH GREKÓW</i> (T. III: ŻYDZI)</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Hasenfrantz H. P., <i>Religie świata starożytnego a chrześcijaństwo</i></p> <p>Kubiak Z., <i>Dzieje Greków i Rzymian. Piękno i gorycz Europy</i></p> <p>Lloyd G.E.L., <i>Nauka grecka</i></p> <p>Russo L., <i>Zapomniana rewolucja: grecka myśl naukowa a nauka nowoczesna</i></p> <p>Teksty popkultury:</p>

Alex J., *Czarne okręty*
Agora (2009, reż. A. Amenabar)
Faraon (1966, reż. J. Kawalerowicz)
Gladiator (2000, reż. R. Scott)
Graves R., *Ja, Klaudiusz*
Waltari M., *Egipcjanin Sinuhe*
300 (2006, reż. Z. Snyder)

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej